Programowanie Back-End

Walidacja danych, ORM

mgr inż. Jakub Gogola

Walidacja danych

Dlaczego walidacja jest ważna?

Walidacja danych jest kluczowym elementem bezpieczeństwa i integralności aplikacji backendowej. Poprawna walidacja requestów:

- Chroni przed błędami i atakami, np. SQL Injection czy XSS.
- Umożliwia lepsze wykrywanie błędów użytkownika, co poprawia doświadczenie użytkownika.
- Zapewnia spójność danych w systemie (np. poprawne formaty emaili, liczby w dopuszczalnym zakresie).

FastAPI wykorzystuje bibliotekę **Pydantic**, który pozwala na łatwe definiowanie schematów danych i automatyczną walidację.

Walidacja danych

Przykład

```python
from fastapi import FastAPI
from pydantic import BaseModel

app = FastAPI()

class User(BaseModel):
    name: str
    age: int
    email: str

@app.post("/users/")
async def create_user(user: User):
    return {"message": f"User {user.name} created!"}
```

Walidacja danych

Query string

```python
from fastapi import Query

@app.get("/users/")
async def read_users(age: int = Query(..., gt=18, lt=100)):
    return {"message": f"Users with age {age}"}
```

Walidacja danych

Path

```python
from fastapi import Path

@app.get("/users/{user_id}")
async def read_user(user_id: int = Path(..., gt=0)):
    return {"message": f"User ID: {user_id}"}
```

Walidacja danych

Body

```python
from pydantic import EmailStr

class User(BaseModel):
    name: str
    email: EmailStr

@app.post("/users/")
async def create_user(user: User):
    return {"message": f"User {user.name} with email {user.email} created!"}
```

Walidacja danych

Path - UUID

```python
from fastapi import FastAPI
from uuid import UUID

app = FastAPI()

@app.get("/users/uuid/{user_uuid}")
async def read_user_by_uuid(user_uuid: UUID):
    return {"message": f"User UUID: {user_uuid}"}
```

Walidacja danych

Body - złożony przykład

```python
from fastapi import FastAPI
from pydantic import BaseModel, EmailStr, Field
from uuid import UUID

app = FastAPI()

class AdvancedUser(BaseModel):
    id: UUID
    name: str = Field(..., min_length=3, max_length=50)
    age: int = Field(..., ge=18, le=100)
    email: EmailStr
    is_active: bool = True
    roles: list[str] = ["user"]

@app.post("/users/advanced/")
async def create_advanced_user(user: AdvancedUser):
    return {"message": f"Advanced user {user.name} with roles {user.roles} created!"}
```

Walidacja danych

Zaawansowane techniki

Pydantic to biblioteka, która stanowi rdzeń walidacji danych w FastAPI. Pozwala na precyzyjne określanie typów danych i reguł walidacji, które są stosowane podczas przetwarzania danych wejściowych. W tej sekcji omówimy bardziej zaawansowane techniki walidacji, takie jak:

- Walidacja z użyciem `@validator` i `@field_validator`
- Tworzenie własnych niestandardowych walidatorów
- Dziedziczenie modeli Pydantic
- Walidacja na poziomie parametrów request'u

Walidacja danych

Typy danych i ich ograniczenia

Pydantic pozwala na stosowanie zaawansowanych typów danych i ich ograniczeń. Typy danych, takie jak `EmailStr`, `UUID`, `constr` (dla łańcuchów znaków) czy `condecimal` (dla liczb zmiennoprzecinkowych) umożliwiają bardziej precyzyjne walidowanie danych.

```
class AdvancedUser(BaseModel):
    id: UUID
    name: str = Field(..., min_length=3, max_length=50)
    age: int = Field(..., ge=18, le=100)
    email: EmailStr
    is_active: bool = True
    roles: list[str] = ["user"]
```

Walidacja danych
@validator

```
from pydantic import BaseModel, validator
from datetime import datetime

class Event(BaseModel):
    name: str
    date: datetime

    @validator('date')
    def validate_date(cls, v):
        if v < datetime.now():
            raise ValueError('Date must be in the future!')
        return v
```

Walidacja danych
@field_validator

```python
class User(BaseModel):
    name: str
    age: int
    email: EmailStr

    # Walidacja pola 'age' za pomocą @field_validator
    @field_validator('age')
    def validate_age(cls, v):
        if v < 18:
            raise ValueError('Age must be greater than or equal to 18')
        return v

    # Walidacja pola 'email' za pomocą @field_validator
    @field_validator('email')
    def validate_email(cls, v):
        blocked_domains = ["blocked.com", "spam.com"]
        domain = v.split('@')[-1]
        if domain in blocked_domains:
            raise ValueError(f"Email domain '{domain}' is blocked")
        return v

# Przykład użycia
try:
    user = User(name="John Doe", age=17, email="john@blocked.com")
except ValueError as e:
    print(f"Error: {e}")

# Prawidłowy przypadek
user = User(name="Jane Doe", age=25, email="jane@valid.com")
print(user)
```

Walidacja danych

Czym różnią się od siebie `@validator` i `@field_validator`?

	`@validator`	`@field_validator`
Zakres walidacji	Walidator oznaczony tym dekoratorem działa na poziomie całego modelu i umożliwia walidację kilku pól jednocześnie. Możesz zdefiniować logikę walidacji, która sprawdza nie tylko jedno pole, ale także zależności między różnymi polami w modelu.	Walidator stosowany do pojedynczego pola w modelu. Używany w przypadku, gdy chcesz walidować konkretne pole w modelu, bez konieczności sprawdzania innych pól. Jest to bardziej precyzyjne narzędzie do walidacji pojedynczych pól.
Kiedy używać?	Używaj go, gdy musisz przeprowadzić walidację na kilku polach lub zależności między polami w modelu. Jest idealny, gdy masz logiczne zależności między wartościami różnych pól.	Używaj go, gdy chcesz przeprowadzić walidację tylko dla jednego konkretnego pola. Idealny, gdy masz jedno pole, które wymaga specyficznych zasad walidacji (np. długość ciągu znaków, zakres liczb).

Walidacja danych

Własne walidatory

```python
from pydantic import BaseModel, validator

class User(BaseModel):
    name: str
    age: int

    @validator('name')
    def name_must_be_capitalized(cls, v):
        if not v.istitle():
            raise ValueError('Name must be capitalized')
        return v
```

Walidacja danych

Dziedziczenie modeli

```python
class BaseUser(BaseModel):
    name: str
    email: EmailStr

class AdvancedUser(BaseUser):
    age: int
    is_active: bool = True

    @validator('age')
    def age_must_be_valid(cls, v):
        if v < 18:
            raise ValueError('Age must be greater than or equal to 18')
        return v
```

Walidacja danych

Cross validation

```python
class Purchase(BaseModel):
    product_price: float
    discount: float

    @root_validator
    def check_discount(cls, values):
        product_price = values.get('product_price')
        discount = values.get('discount')

        if discount > product_price:
            raise ValueError('Discount cannot be greater than the product price')

        return values
```

ORM

Co to jest?

ORM (ang. *Object-Relational Mapping*) to technika, która umożliwia mapowanie obiektów w aplikacji na dane w relacyjnej bazie danych. ORM pozwala na manipulowanie danymi bazy danych przy pomocy obiektów, co ułatwia pracę z bazą danych, eliminując konieczność pisania skomplikowanych zapytań SQL.

- **Definiowanie modeli danych**: Modele, które reprezentują tabele w bazie danych.
- **Zarządzanie sesjami**: Sesja w ORM służy do interakcji z bazą danych – dodawania, edytowania, usuwania i pobierania danych.
- **Migracje**: Zmiany w strukturze bazy danych, które muszą być synchronizowane z kodem aplikacji.

ORM
SQLAlchemy

SQLAlchemy to jeden z najpopularniejszych ORM-ów w Pythonie, oferujący:

- **Mocne wsparcie dla baz danych**: Obsługuje wiele baz danych, takich jak PostgreSQL, MySQL, SQLite.
- **Elastyczność**: SQLAlchemy oferuje dwa główne podejścia do ORM:
  - **ORM**: Abstrakcja na poziomie obiektów (np. definiowanie klas, które mapują tabele w bazie).
  - **Core**: Niższy poziom abstrakcji, który pozwala na ręczne pisanie zapytań SQL w Pythonie, ale z zachowaniem pewnej struktury.
- **Wsparcie dla migracji**: SQLAlchemy współpracuje z Alembic (narzędzie do zarządzania migracjami bazy danych).

SQLAlchemy

Model

Modele w SQLAlchemy definiują strukturę tabel w bazie danych. W modelu musisz zdefiniować kolumny tabeli oraz ich typy.

```
from sqlalchemy import Column, Integer, String, Boolean
from sqlalchemy.ext.declarative import declarative_base

Base = declarative_base()

class User(Base):
    __tablename__ = 'users'

    id = Column(Integer, primary_key=True, index=True)
    name = Column(String, index=True)
    email = Column(String, unique=True, index=True)
    is_active = Column(Boolean, default=True)
```

SQLAlchemy

Sesja

Sesje w SQLAlchemy służą do interakcji z bazą danych. Sesja przechowuje wszystkie operacje, które mają być wykonane na bazie danych (np. dodawanie, usuwanie danych).

```
from sqlalchemy import create_engine
from sqlalchemy.orm import sessionmaker

DATABASE_URL = "sqlite:///./test.db"
engine = create_engine(DATABASE_URL, connect_args={"check_same_thread": False})
SessionLocal = sessionmaker(autocommit=False, autoflush=False, bind=engine)

# Tworzenie sesji
db = SessionLocal()
```

Przykłady z wykładu

- https://github.com/JakubGogola/dsw-backend-programming/tree/main/lectures/lecture-2

Dziękuję za uwagę!